
Публикуван на: 08-06-2007

Източник: [Портал Европа](#)

60% вероятност за предпазна клауза през декември сочат прогнози на източници на Портал ЕВРОПА.

Разнопосочни предположения, слухове и непотвърдени информации съпътстват дните преди обнародването на доклада на Европейската комисия за напредъка на България по проблемните области. Винаги се случва така, когато София очаква поредната оценка от Брюксел.

Разликата този път е, че в края на юни или началото на юни (понеже датата 27.06.2007 изглежда е неокончателна) ни предстои да получим оценка за първи път като страна-член на ЕС. Именно това дава основание на част от наблюдателите да прогнозираят, че тонът ще е по-критичен, отколкото в предприєдинителните мониторингови доклади, които са били „по-меки“ от политически съображения, за да не се минара европейското обществено мнение, което и без това не е много ентусиазирано от разширяването на Съюза.

Други експерти са на противоположното мнение: че докладът ще е по-благоприятен от предишните. Споделящите това предположение също обясняват прогнозата си с общественото мнение: по думите им, ако тонът на първата оценка след присъединяването е необичайно остър, това би доказало, че ЕС е избързал с приемането на България и Румъния, затова било нужно сега „да се отчете напредък“ спрямо периода преди 1 януари 2007 г.

Последните индикации сочат, че сега София и най-вече Букурещ няма от какво да се притесняват: заветното предложение за задействане на защитна клауза поради слаби правосъдие и борба с корупцията почти със сигурност няма да се съдържа в юнския доклад на ЕК. Това обаче не се дължи на факта, че властите в новоприетите страни са си свършили отлично работата. По-скоро причината е, че експертите на ЕК не са получили възможност да съберат достатъчно информация по най-проблемните показатели. Те няма как да препоръчат клауза, защото не са в състояние да обосноват такова предложение. Все още. Тъй като следващият доклад е в края на годината и дотогава могат да бъдат събрани достатъчно аргументи, на базата на които да се задействат защитните за Съюза механизми спрямо нас. Клаузите в момента на присъединяването са ни се разминали заради факта, че България вървеше в пакет с Румъния – която продължава да е по-напреднала от България в реформите, обясняват наблюдателите, докато сега вече е напълно приемлив подходът на индивидуалната оценка. „Вече не е политически некоректно да накажеш или поощриш едната от двете държави“, категорични са те.

ЮНСКИЯТ ЕВРОДОКЛАД ЗА БЪЛГАРСКИЯ НАПРЕДЪК – ОБОБЩЕНИЕ НА ПРЕДПОЛОЖЕНИЯТА

Източници на Портал ЕВРОПА предупредиха, че България е сериозно изостанала по критичните показатели, по които ни оценява екипът ЕК. Най-тревно е положението със съдебната система, според тях. Източниците, които са запознати с това, което се говори в европейските институции, са убедени, че на България ще бъде наложена предпазна клауза тази зима. Сега, през юни, Комисията ще каже, че ще продължи да следи напредъка, за да реши в края на годината. Експертите, с които Портал ЕВРОПА разговаря, смятат обаче, че това изобщо не е новина нито в Брюксел, нито в София. По думите им всички били наясно, че българското правителство няма да успее да изпълни поетите ангажменти до зимата.

Говорителят на ЕК Марк Грей коментира, цитиран от EUexpands, че и България, и Румъния „осъзнават политическото значение и въпроса за доверието, които са залогът в борбата срещу организираната престъпност и корупцията“. Според изданието посланиците на София и Букурещ в Брюксел са се срещнали неформално с Катрин Дей по инициатива на румънския дипломат. Макар че никой не потвърди официално, че такава среща се е провела, се разбра, че е била обсъждана възможността през декември да се задейства предпазната клауза. И то конкретно по отношение на България, а не за двете страни в пакет.

Наши евродепутати смятат, че дори и заплахата от клауза да не се „размине“ от само себе си до декември, „няма страшно“, защото решението ще е след местните избори у нас.

Едва ли предложението за клауза през зимата ще дойде от ресорния еврокомисар Фратини – и то не заради „скиорските“ му отношения с представители на българското правителство. Появиха се предположения, че решението ще се вземе на по-високо ниво – в екипа на шефа на ЕК Барозо. Наблюдатели обаче смятат, че за такъв деликатен въпрос са нужни железни експертни и технически аргументи. Само когато аргументите са необорими, ще изглежда, че Барозо няма как да не се съобрази тях, без политическата инициатива да произлиза от нито от него, нито от Фратини. Запознат с последните развития по темата коментира: „Защо еврокомисарят или председателят на Комисията да трябва да поемат лично политическа инициатива за решението за клаузата, след като тя може да е обект на колективно решение? Да не би в София някой да поема лична отговорност, когато графикът на реформите не се спазва?“. Към това разсъждение прибавяме факта, че докладът се готви от екипа на генералния секретар на ЕК Катрин Дей, а не от хората на Фратини. Генералният секретариат съставя доклада на базата на обобщени данни, получени от различните звена в ЕК, както и съобразно оценките, които оценяващата експертна мисия на ЕК направи след инспекцията си у нас през април.

Портал ЕВРОПА не успя да получи пряко потвърждение на информацията, появила се тази седмица в медиите, че България поискала от ЕК, напредъкът ни в правосъдието да бъде оценен не сега, а догодина, поемайки ангажмент да изпълни обещаните реформи преди лятната ваканция на институциите през 2008 г. От Брюксел обаче отхвърлили идеята за тази своеобразна отсрочка и отговорили, че ако до ноември тази година напредъкът не бъде осъществен, ще се задейства предпазната клауза.

ЮНСКИЯТ ЕВРОДОКЛАД ЗА БЪЛГАРСКИЯ НАПРЕДЪК – ОБОБЩЕНИЕ НА ПРЕДПОЛОЖЕНИЯТА

Няма факти, които да сочат, че подобни диалози действително са били осъществени, обаче непотвърдената информация изглежда правдоподобна. Защото България не за първи път се съмнява в начина, по който експертите от Брюксел ни оценяват. София смята, че „benchmarks“ не трябва да се смесват с „други въпроси“.

Припомняме, че очакваният с нетърпение юнски доклад всъщност се базира - освен на [българския нарочен отчетен доклад за успехите ни \(вижте го ТУК\)](#), и на изводите, направени от експертите на ЕК по време на мисията им в София между 11 и 17 април, когато те оценяваха на място напредъка ни по шестте критерия. Както Портал ЕВРОПА писа, в края на март между София и Брюксел се водеше интензивен диалог за уточняване на мисията и програмата на експертите за визитата им у нас. Портал ЕВРОПА научи, че българското правителство е поискало задачите на проверяващите да бъдат формулирани по-конкретно, т.е. те да не се отклоняват от „benchmarks“. България на най-високо ниво в МС поискала още тогава да се изработи ясна методология и механизъм за оценка на нашия напредък.

Така че евентуален диалог София – Брюксел през юни относно „отсрочка“ в оценяването на реформата на съдебна система изглежда достоверен, защото логично се вписва в разменените между България и Комисията „съображения“ през март и април.

Преди дни стана ясно, че евроекспертите са отчели след мисията си в София, че не им е оказано необходимото съдействие и дори не им е даван достъп до нужната информация.

Това според наблюдатели обаче няма да доведе на този етап до предложение за задействане на защитна клауза. Тази опция е оставена за след местните избори, предположиха пред Портал ЕВРОПА новоизбрани български европетутати. Според тях към днешна дата вероятността срещу България да се задейства предпазна клауза е 60 към 40, а че това ще стане не сега, а през зимата, било 80% сигурно.